

5. Készíts rajzot a fenti mondatról!

A „C” csoport programja:

1. Olvasd el figyelmesen a Kinizsi című olvasmányt elejétől a végéig!
2. Írd le a monda szereplőinek a nevét!

---

3. Olvasd el még egyszer az olvasmány befejezését, és írd le egy-két mondattal a lényegét!

---

4. Írd le az alábbi ige rokon jelentését!

---

vágtat,

---

5. Rajzold le a malomkövet a korszóval!

A differenciált feladatrendszerek megoldása közben tapasztaltuk, hogy például a jól olvasó tanulók is érzik a megjelölt olvasmány újbóli olvasásának szükségét, mert csak így tudják a rájuk méretezett feladatokat eredményesen megoldani. Nem gátolja őket annak tudata – amit hagyományos gyakorló órákon sokszor tapasztalhatunk –, hogy számukra felesleges a már jól ismert szöveg többszöri elolvasása. A differenciált feladatrendszerek érdeklődésüket, aktivitásukat és munkakedvüket jól fokozza.

A differenciált óra folyamán az összevont osztály egyik „C” csoportjának egy-egy tanulóival ötször-hatszor is lehet közvetlenül foglalkozni, s a gyakorlati alkalmazás nyomán így azonnal érezheti a tanuló tudásának gyarapodását, javulását. Az állandó, közvetlen tevékenykedtetés a hátrányos helyzetű, elmaradt tanulók figyelmét ébren tartja, s a legkisebb eredményjavulás értékelésre, dicséretre, buzdításra ad lehetőséget. Mindez a tanulók igény szintjének emelkedését, a gátlások leküzdését, a sikertelenség elkerülését s az egész személyiség fejlődését kedvezően befolyásolja.

ARATÓ ENDRÉNÉ
Budapest

Előkészítés az önálló ismeretszerzésre a környezetismeret tanítása során

A legkisebb iskoláskortól kezdve fontos feladatunk a távolabbi cél, a fejlődésre képes ember nevelése. Hogyan válik valaki képpessé és hajlandóvá a permanens tanulásra? A kérdés sok tényezője közül elsősorban azzal kívánunk foglalkozni, amely az ismeretszerzés *tudatosságát* érinti. A mi tantárgyunkban ugyanis a „környezet” a tananyag, s ez spontán módon is lehetővé teszi az önálló ismeretszerzést.

Így tanult az iskoláskorá előtt a gyermek, amikor *cselekvései* nyomán vagy kérdéseire a felnőttektől választ kapva rájött összefüggésekre, megismert számtalan dolgot (tárgyakat, azok funkcióit, jelenségeket). Mi készítette ebben az időszakban arra, hogy ismerkedjen a természeti és társadalmi környezettel? Legtöbbször a kíváncsiság, a kíváncsiságát kielégítő cselekvései, a felnőttek példái, magyarázati. Minden esetben érdekelt volt a tanulásban. Fizikai, pszichikai szükségletét elégítette ki ezzel.

Az 1. osztályban, a rendszeres és tudatos tanulás kezdetén, az egyénenként változó *tanulási motívumoknak* (a *motivációnak*) változatlanul nagy jelentőséget kell tulajdonítanunk!

Az ismeretszerzés módszerére viszont az iskolának kell felkészíteni. A továbbiakban erre keresünk célszerű eljárásokat.

1. A megfigyelés

A természet megismerésének egyik kitüntetetten fontos módszere a megfigyelés. A megfigyelési eljárások tudatosítása elősegíti e módszer tudatos alkalmazását. Ha ugyanis tudatos a megfigyelés, irányítható is az önkontroll segítségével.

Mindig vita tárgya volt, hogy megfigyelési szempontokkal milyen mértékben irányítsa a tanító a tanulókat, hogy magukra se hagyja őket és túlírányítással se gátolja önállóságukat. Salamoni bölcsességgel gyakran így odáztuk el a választ: „a szükséges mértékben” adjunk megfigyelési szempontokat. Ma már tudjuk, hogy a leggyakrabban használt megfigyelési szempontok megtanítása és begyakoroltatása nagyon lényeges feladatunk. Ezt cselekedtetéssel és önálló munkában feladatlapos eljárással érhetjük el az alábbi lépések szerint:

- a) Észrevéteztjük az érzékszervek szerepét a megfigyelésben.
- b) Felismertetjük a tárgyak érzékelhető tulajdonságait, anyagát,
- c) és azt, hogy az egész részekből áll; majd azt, hogy
- d) megfigyeléskor a részek tulajdonságait kell egymással összehasonlítanunk 1. a) és b), és 2. sz. feladatlapokat.

2. A tanulás tervezése

A *társadalmi* ismeretek tanulásakor – az önálló ismeretszerzést – az átfogó szempontok segítik, mert értelmes célokat (perspektívát) biztosítanak a tanulásához.

Az első lépés ezért a tárgykör *globális* megismertetése, felvázolása. Ez biztosítja, hogy a tanulók tervezni tudják a tanulást, ne vesszenek el a részfeladatokban. S még azután sem elég, ha külön-külön tanítjuk a tantervben megjelölt, témán belüli egységeket (pl. munkahelyeket, foglalkozásokat, intézményeket) az átfogó szempontok szerint egymással összehasonlítottatjuk, kerestetjük azokban, ami közös, illetve ami eltérő. Bármely intézményről és az ott folyó munkából tanulva hasonló lehet a struktúra. Pl.:

- a) Hol van? (Milyen az épület kívül – belül?)
- b) Mit csinálnak az ott dolgozók?
- c) Milyen eszközöket (gépeket, szerszámokat, felszerelési tárgyakat stb.) használnak?
- d) Mi a haszna (jelentősége, produktuma) az ott folyó munkának?

Már a legkisebbeknek is sugallja a rendszert, a tapasztalat- és ismeretgyűjtéshez, a következő feladat, amely az iskola-témakörhöz készült.

(Kivágott képek rendezése függőleges és vízszintes irányban, majd a képek ragasztását 1. a 3. sz. feladatlapon. A megadott szempontok előtt önállóan választanak rendezési szempontokat a gyerekek a csoportosításhoz.)

- a) Kik?

- b) Hol?
- c) Mit csinálnak?
- d) Mivel?

Nemcsak megjegyezni és felidézni könnyebb ilyen módon a tanultakat, hanem *azt is könnyebben érzük el, hogy az ismeretszerzésben a tanulók tudatosan vegyenek részt.*

A korszerű tanítás alapkérdése, hogy *figyelmünket a tanulási folyamatra irányítsuk, s a tanulást szélesebben értelmezzük, – beleértve az iskolán kívüli hatásokat is.* Ezért a pedagógus elsősorban az ismeretszerzés vágyát erősíti a gyermekben, majd az osztályközösség egyik tagjaként vesz részt azoknak a „logikai dobozoknak” a megtervezésében, amelyekben az ismeretek összegyűjthetők. Azután következhet a kutatás, amely terjedjen ki az iskola falain kívülre is, és ez annál jobb eredményre vezet, mennél nagyobb kíváncsisággal, intenzitással fordulnak a gyerekek tárgyak felé.

Az átfogó szempontokat ismerő tanulók előtt nem titok, hogy miről tanulnak a következő órán. Nem egyetlen „célkitűzés”-sel motivál a tanító és nem is csak „hangulatkeltéssel” kelt kedvet az óra soron következő részletében a feldolgozáshoz – mint a beszéd- és értelemgyakorlatban. Jó, ha a tanulók (pl.: harmadik-negyedik osztályban azt is meg tudják mondani, hogy az egyes órarészletekben miről lesz szó! Hiszen ők gyűjtik össze az ismereteket is. Ez korántsem jelenti az érzelmi momentumok figyelmen kívül hagyását! Emellett jól kapcsolódó, értékes irodalmi szemelvényt, zeneművet mutat be a tanító, s ezenkívül az ő személyes érdeklődése, a témához fűzött érdekes elbeszélése, ismertetése is fokozza a belső motívumokat. A nyitva hagyott kérdések, a további kutatás helyének megjelölése alkalmat és lehetőséget teremtenek a témával való további, elmélyült foglalkozásra.

A hagyományos tanításban „feldolgozó órák” során úgy tanít a pedagógus, mintha mindig új anyagot tanítana. Nem vesz róla tudomást, hogy „aktivizáló” kérdései csupa otthonról hozott ismeretekre vonatkoznak. Ezáltal „átbeszélgetik” az órát, ami nagyon munka- és időigényes, de kevés haszonnal jár. A tanulók ténylegesen alig gondolkodnak, problémákat nem vesznek észre és nem is oldanak meg. Nem annyira erőfeszítést, mint inkább türelmet igényel tőlük ez az óravezetés. A figyelmetlenség mindennapos jelenség és csak a spontán figyelmet egy-egyszer foglalkoztató bemutatás vagy az törli meg érdektelenséget, ha cselekedtet a tanító. A hagyományos órák – egy jelentős részük – ilyen beszélgető, verbális, méghozzá a többet beszélő mindig a tanító, illetve az osztály tanulóinak egy töredék, kis csoportja, – a mindig jelentkezőké. Nem véletlen, hogy a frontális osztályfoglalkoztatás egyeduralmát olyan nehéz felszámolni.

Ennek a helyzetnek a megváltoztatása – az önálló ismeretszerzés beépítése az oktatásba – *szervezési* tudnivalókat kíván a tanítótól. Ugyanis könnyebb belátni, hogy ne a pedagógus legyen a főszereplő az órán, hanem a tanulók, és ne egyes gyerekek – a sztárok –, hanem valamennyi tanuló legyen tevékeny, – mint ezen változtatni. Ha „harapófogóval” is alig tud a tanító kihúzni egyesekből egy-egy szót, mások pedig minduntalan élénken jelentkeznek, akkor az elhatározás kudarcot vall. Ezért a tanítást előkészítő szervezési tevékenységünk legalább olyan jelentős, mint amikor az a *tanórai munkára* irányul.

Az órán kívüli munka megszervezésekor arra kell gondolnunk, hogy *mit* és *hol* figyelhet meg, gyűjthet, cselekedhet, olvashat el, hallgathat meg a tanuló. E tevékenységbe lehetőleg a felnőttek is kapcsolódjanak be, hiszen a *környezettel kapcsolatosak* mind e feladatok. Célszerű azonban, ha a szülők és ismerősök bekapcsolásánál körültekintő a tanító, mert sok félreértésre ad okot, ha nem egyformán értelmezik

a szülők és pedagógusok a feladatokat. Alapjában véve nagyon jó dolog, ha a szülők elbeszélgetnek a gyerekekkel, magukkal viszik vasárnapi sétára a lakóhely egy nevezetes pontjának tüzetesebb megfigyelésére a gyerekeket. Fontos, hogy elmondják gyermekkori élményeiket, meghallgassák, amit a gyerek olvasott, az iskolában hallott. Nagy szükség van erre a kapcsolatra. Viszont, ha „lecke” a szülők segítségével végzett megfigyelés, gyűjtés, érdeklődés stb., akkor türelmetlen ideges reakciót vált ki. Ezért kell, de nem elég a szülői értekezleten a környezetismeret-tanuláshoz e fontos oldaláról beszélni, hanem a gyerekek kívülről hozott produkcióinál is érdeklődünk, hogyan, miképpen jutott a tanuló azok birtokába. Semmi esetre sem szabad „átváltani” osztályzatra a beszámolót, a gyűjteményt. A tapasztalatok belső értékét devalváljuk az ötösökkel és akaratunk ellenére is a szülők versenyét indítjuk meg a „fekete pontok”-kal, s ez céljainkkal ellentétes.

Az iskolán kívüli munka megszervezésének fontos feltétele, hogy a megismerésre kerülő témáról, annak vázlatáról előzetesen is tájékozott legyen a tanuló. Ha ennek csak egy részletmozzanata tudatos, akkor az aktivitásnak, és így az önálló ismeretszerzésnek is a keretei szűkek. Az iskolán kívüli munka nem épül be a folyamatba. (Pl. amikor az a megfigyelési feladat: Nézzétek meg a kerületi pártbizottság helyiségét!)

3. A tanulók beszámolóí

Az önálló ismeretszerzésre készítő vázlat:

- Érdeklődjétek a pártról, felszabadulás előtti harcairól!
- Hogyan alakult meg a Magyar Kommunisták Pártja?
- Nézzetek körül a pártbizottság épületében, jegyezzétek fel az érdekesebb feliratokat!
- Érdeklődjétek arról, ami ma a feladatuk.

Az alábbi beszámolókat Molnár Mihályné tanítónő, egy metodikai kísérletben részt vett Budapest Szinyei M. utcai ált. isk. 3. osztályos tanulói írták (10 perc alatt a tanórán) arról, amit a pártról előzetesen és az órán megtudtak.

„A párt az egy szövetség, amelynek tagjai egy elvet vallanak. Mindenki egy véleményt mond. Amelyért, ha kell, az életüket is feláldozzák. A felszabadulás előtt nem harcolhattak nyíltan, csak titokban. Ezért földalatti mozgalomnak nevezték. Titkos helyen találkoztak. Jel-szavuk volt. Akiket elfogtak, azokat bebörtönözték, megkínózták, még meg is ölték. Agyonlőtték. A szabadságért harcoltak. Röpcédulákat gyártottak, a röpcédulán az állt, hogy sztrájkol-janak, amíg meg nem kapják a rendes munkabért. Néha meztelenül jártak a gyerekek iskolába abban az időben, mert nem volt cipőjük. És dolgozniuk kellett, nem tanulhattak.”

„A párt 1918-ban alakult. Hadifoglyok alakították meg, akik Oroszországból jöttek haza. Vezetőjük Kun Béla volt.”

„1919. március 21-én kitört a forradalom. Ez a Tanácsköztársaság ideje. A szegényeknek jobb lett az életük, a gyerekeket nyaralni vitték. De ez az élet csak 133 napig tartott, mert az urak más országból kért segítséggel tülerőben voltak és levették a szegény embereket.”

„A háborúban sok párttag volt partizán. Vezetőjük Uszta Gyula volt. Erdőben bújkáltak, kikémlelték a németek erejét, kihallgatták, hogy az ellenség mit tervez és kisebb rajtaütésekkel zavarták munkájukat. Az egyik faluban csendőrök loptak és ölték az embereket. A partizánok rájuk törték. A csendőrök többé nem mentek abba a faluba, mert féltek a partizánoktól. Nem-csak az erdőben bújtak, hanem a városokban is. Sok sikeres akciót hajtottak végre. Pl. szobrot robbantottak, Gömbös Gyula szobrát. Sok volt közülük, aki hősi halált halt.”

„A VI. kerületi pártbizottságban emléktáblán régi hősök nevei sorakoztak, akik életüket áldozták a hazáért. Ezekből megjegyeztem Rózsa Ferenc, Rác László, Bokányi Dezső, Kupper Béla, Rudas Ervin nevét. Akkor így harcoltak.”

„1945-ben, a felszabadulás után a párt felszólította a népet, hogy takarítsák el a romokat. Felosztották a földet a parasztok között. A gyárakat a munkásoknak adták. Építettek gyárakat, iskolákat, óvodákat, bölcsődéket, játszótereket. A VI. kerületi pártbizottság is 1945-ben

alakult meg. Láttuk a kulturális, gazdasági, oktatási hivatalait. Munkáját segíti a tanács és a munkásörtség is.”

„Ma nyíltan harcol a párt. A munkásörök napi munkájuk mellett vállalják a munkásörtséget. Társadalmi munkában csinálják. A munkásörtség 1956 után alakult meg. Ha kell, életüket áldozzák a hazáért.”

„A párt most azért harcol, hogy a parasztek nyugodtan dolgozzanak a földéken, a munkások a gyárakban és a gyerekek az iskolában. Mindeneknek legyen lakása, élelmiszere. Ma már nem kell a gyerekeknek gyárban dolgozni.”

„A párt foglalkozik az emberek lakásával, egészségével, tanulásával, szórakozásával, munkájával, fizetésével. Határozatot hoznak: így irányít, vezet. Ma már nem fegyverrel harcol.”

Érthetően a romantikus, eseményes elbeszélések ragadták meg legjobban a gyerekek figyelmét. Érződik a munkásör papa látogatásának a hatása, a tanulmányi séta emléknymoi. S, amit talán a leírásokból kevésbé lehet rekonstruálni, a szóbeli beszámolókból, a tanórán érződött az érzelmi azonosulás, a felsorolt tettek és tulajdonságok mellé állás, azok elfogadása.

Nagyon lényeges, hogy mindezt *nem kellett tudni* a gyerekeknek.

4. Az értelmi képességek fejlesztése

Az önálló tanulásra készít fel a képességek fejlesztésére irányuló tanóra is.

A *tanóra megszervezésekor* a hozott tapasztalatok beszámoltatására, azok rendezésére, kiegészítésére, az összefüggések, problémák megláttatására kell a tanítónak figyelmét fordítania. Jól bevált a váltakoztatott szervezeti forma: *a közös és önálló munka váltakoztatása, a csoportmunkával valamennyi tanuló egyidejű cselekedtetése*. Már csak azért is fontos ez, mert az önkéntelen figyelem bekapcsolásának kedvez. S éppen ezért, mindig a *fontosabb, a gondolkodtatóbb mozzanat kerül az önálló munka körébe. A konkretizálás*: „Ki tud 2 perc alatt több egészségügyi dolgozót felsorolni!” – *Az általánosítás*: „Nevezzétek meg (írásban) egy szóval mindazokat, akikről eddig beszéltetek!” – *A válogatás*: „Mutassátok fel azt az évszakkártyát! Mikor végzik a felsorolt munkákat?” (A határban, az erdőben, a gyümölcsösben stb.)

A felsorolást ilyenkor vagy gyerekekre bizzuk (ő a játékvezető), vagy diaképeket mutatunk egymás után, de jól látható egyszerű, tanulók által gyűjtött kép is ugyanezt a célt szolgálhatja.

Az *önálló munka eredményeit gyors „visszajelentés” követi*. A tanító azonnal meggyőződhet minden tanuló esetében arról, hogy együtthalad-e a többivel, a következő lépését a konkrét szituációhoz alkalmazza. Azzal a gyerekekkel foglalkozik a következő lépésben, amelyiknél a hibás megoldást tapasztalta, vagy ha több tanuló hibázott, az előzőhöz hasonló feladattal teremt alkalmat a további gyakorlásra. Amikor a vázlatot összeállítja, a *feladatsort, a tevékenységek egymásutánját tervezi meg*. Szóbeli és írásbeli feladatokat tervez egy optimálisnak vélt váltakozásban, de megvalósítás közben rugalmasan eltér e tervtől, s egyes gyakorlatokat megismétel, vagy módosít. Gyakran kerül erre sor az összefüggő elbeszélést kívánó gyakorlatoknál, mert itt a tanulók egy része hátrányos helyzetükből fakadóan különös nehézségekkel küzd. A megismételt tevékenykedtetésnek éppen ezért újabb motiváló mozzanatokkal kell párosulni, mert a nehézségek leküzdésében a belső készítésnek fontos szerepe van. Hogy kit, mivel motivál a tanító, abban a gyerekek megismerésének, megértésének van szerepe. Ha pl. a napirend összefüggő elmondatását kell egy gyenge beszédkészségű tanulóval megismételgetni, biztosabb a siker, ha ehhez a tanító az alkalmazott képsort a táblán hagyja (vagy a diaképsort ismét levetíti), és közben arra is utal, ami a szociális viszonyai miatt hátrányos helyzetű tanuló erőssége. Pl.: „Mondd azt

is, amit tegnap segítettél édesanyádnak!” – „Mondd azt is, ami előtte történhetett, s amivel nekem nagy örömet szerezte!” Máskor felolvas egy szépirodalmi részletet, s egyes mondatok megjegyzésére hívja fel a tanulók figyelmét. Ezt követően csak mondatok alkotását kéri a tanulóktól: egyre-másra mindenkitől. Egyesek szó szerint a hallottakból idéznek, mások azt is elmondják, ami „erről eszükbe jut”!

Pl. az őszi tölgyről (Felix Salten: Bambi) olvas fel egy érzelmi telítettségű elbeszélést. A mondatok közt bizonyára visszakapja a következő mondatokat: „Már csak két levél kukszolt egymás mellett.” „Most csak ritkán süt a nap, már nincs ereje.” „Az elsárgult levelek leperregnek, de majd újra mások, és mindig újak jönnek helyette.” „Már csak egy levél reszketett magányosan a tölgyfa szélső ágán.” „Iszonyatosak a hosszú éjjelek, és nem akarnak véget érni.” „Nedves szél húzott hidegen és ellenségesen a fák felett” stb.

Az óraszervezés egyik lenehezebb pontja még az, hogy *hallgatni is tudjon a tanító*. Ne siessen a megoldással, a segítő kérdéssel, véleménye közlésével.

5. A közösségi légkör szerepe

A feladattudatra, a felelősségtudatra nevelés fontos része az önálló ismeretszerzésre való felkészítésnek, és az csak demokratikus légkörű pedagógiai irányításban bontakozhat ki. Az autokratikus, konzervatív vagy liberális tanító – osztálykapcsolat, az osztályzatcentrikusság a gyakorlatok hatékonyságát fékezi, torzítja.

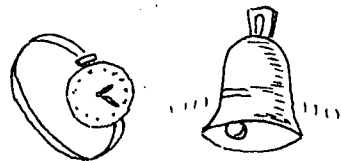
S ma még elég általános az a téves szemlélet, hogy vannak gyerekek a normál értelmi képességű tanulók között is, akik nem képesek jól elvégezni a tananyagot. Sorsszerű, hogy legyenek „legfeljebb elégségesek”. Ezekről rendszerint el sem várja a tanító, hogy amit tanít, azt jól tudják. Másként szólva, a *pozitív elvárás önmagában is serkentő tényező*, s ennek hiányában a gyengébb képességű tanulók valóban lemaradnak. Viszont, ha a pedagógus megváltoztatja kapcsolatát és ezzel együtt rugalmasan a módszereit is a lassabban érőkkel, ha jobban odafigyel produkcióikra, sokszor lesz alkalma meglepődni azon, hogy nagyon jót is képesek produkálni és különösen rátermettek a gyakorlati megoldásaik. A képességek különböző voltából nem kell szükségszerűen következnie annak, hogy egyesek lemaradjanak, tanulási kedvüket elveszítsék.

Közismert, hogy *több tantárgy együttes batása* segíti át a hátrányos helyzetű tanulókat a nehézségeken. Az értelmes olvasás, az íráskészség megfelelő szintje épp úgy közrejátszik a környezetismereti eredmények sikerében, mint ahogyan az ismeretterjesztő könyvek önálló olvasása és megértése az értelmes olvasáskészség fejlődésében.

Ma már nemcsak a „jó pap” az, aki „holtig tanul”. Ennek két tényezője, *tudjon és akarjon* a kisiskolás is ismereteket szerezni. Az első tényezőt befolyásolja a feladatok átfogó egységben való látása és az értelmi képességek fejlettségi szintje, az elemi készségek birtoklása. Az utóbbit az osztály légköre, az osztályközösség, ahol felerősödhetnek, de gátlás alá is kerülhetnek az önállóságra, aktivitásra készítő pozitív tulajdonságok. A kisgyerek kíváncsi, mindent szívesen tanul. S azt, hogy az akaratára is szüksége van ehhez, hogy a tanuláshoz kitartás kell, éppúgy az *értelem* és a *felelősségtudat* láttatja vele, mint a felnőttél. A félelemből fakadó kényszer látszateredményei nem a távolabbi céloknak kedveznek. Ezért az önálló ismeretszerzésre való felkészítés csak módszereiben különbözik ebben az életkorban a felnőtt ember önnevelésétől, de tartalmi vonatkozásaiban lényegesen hasonlóságokat is mutat.

A sikerélmény, a felfedezés öröme, amelyhez hozzászoknak ebben az életkorban, lehetőséget ad a későbbiek során hasonló sikerek igényléséhez, a teljesítményszint állandó emeléséhez. Így tud majd lépést tartani felnőtt korában is a tudomány, a technika, a szakmabeli műveltség állandó fejlesztésének követelményeivel.

MILYEN?

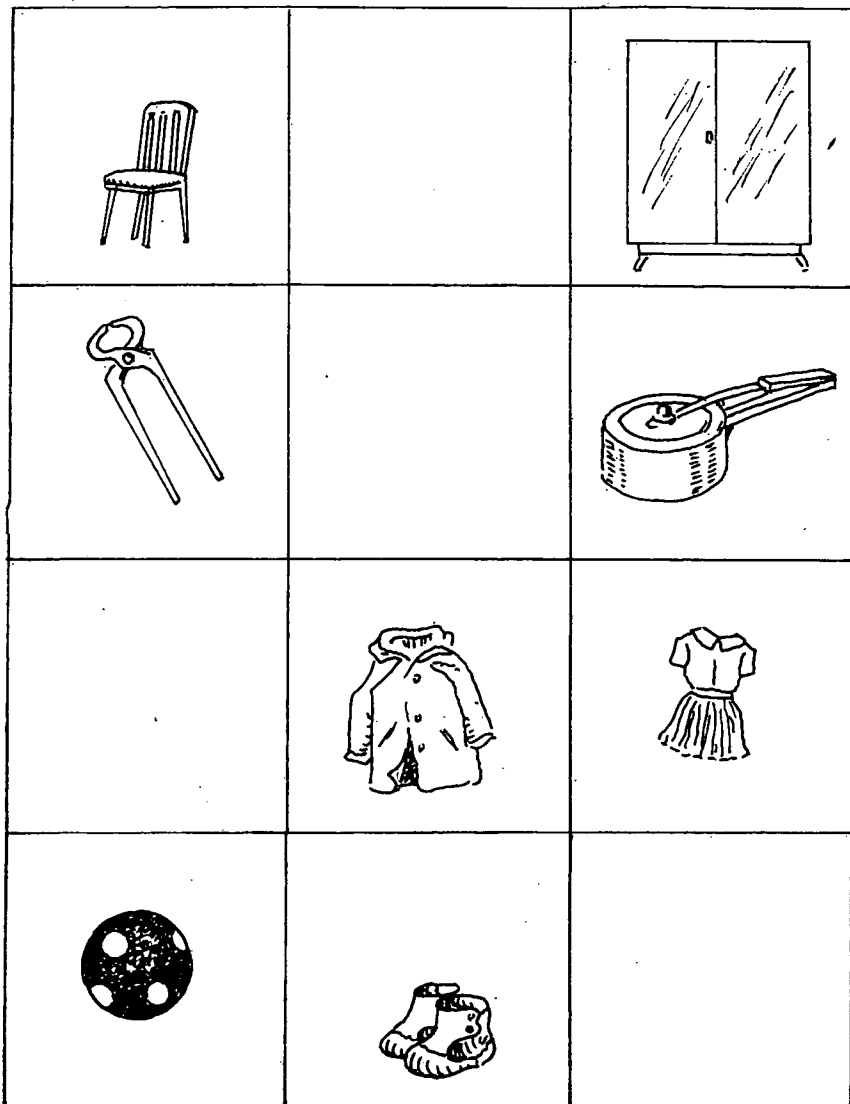

Gondoltam egy tárgyra: kívül kemény, sárga, illatos, belül puha, az íze savanyú. Mi ez?
Találj ki 3 hasonló talalós kérdést! Társaidd kérdezzenek, mint a barkochbában.

MIBŐL KÉSZÜL?

1. Ragassz az üres helyre tárgyakat, amelyek ugyanolyan anyagból készültek, mint a képen látható tárgyak!
(befőttes gumi, szövet, gemkapocs, gyufás doboz)

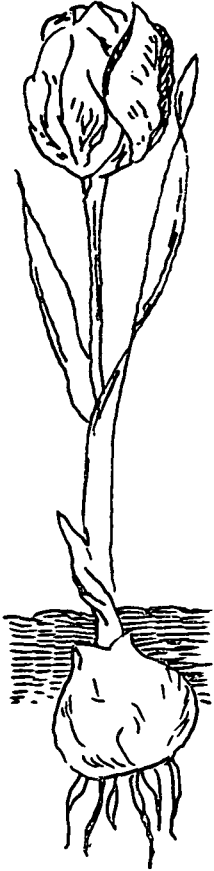

1/b. feladatlap

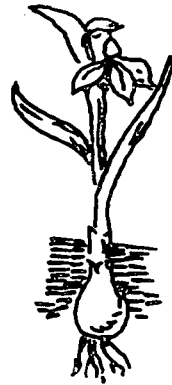

VIRÁGOK

Színezd ki a szárát zöldre,
a hagymát barnára,
a leveleket zöldre,
a gyökerét feketére,
a virágokat olyan színűre, amilyenek a valóságban!

virág
szár
levél
hagyma
gyökér

Kösd össze a részek nevét és képét!

2. feladatlap

KIK?

HOL?

MIT CSINÁL?

MIVEL?

	<p>a torna- tanár és a gyere- kek</p>			
		<p>napközisek</p>		
			<p>hivatal- segéd</p>	
				<p>orvos</p>
			<p>a tanító és a gyerekek</p>	

3. feladatlap

